

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник НПРЧ
Дмитро ПОЛКОВНИЧЕНКО

«__» _____ 2020 р.

План – конспект
на проведення заняття з **тактичної підготовки** з особовим складом
навчальної пожежно – рятувальної частини

Тема №10: Дії пожежно-рятувальних підрозділів під час гасіння пожеж за наявності вибухових речовин (зокрема на арсеналах, базах, складах тощо).

Навчальна мета: Ознайомити особовий склад з даною темою

Час: 1 година

Місце проведення: навчальний клас НПРЧ

Навчально-матеріальне забезпечення: конспект лекції, класна дошка, крейда.

Нормативно-правові акти та література:

1. Кодекс цивільного захисту України
2. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340 " Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж".
3. Наказ МНС № 312 від 07.05.2007 «Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України».
4. ТАКТИКА ЛІКВІДАЦІЇ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ Конспект лекцій.

Порядок проведення заняття:

1. Організаційні заходи – __5__ хв.:
перевірка присутніх; оголошення теми і мети заняття.
2. Контроль знань – __5__ хв.:
перевірка засвоєння раніше пройденого матеріалу.
3. Викладення матеріалу теми – __25__ хв.
Питання, які вивчатимуться:
 1. Гасіння пожеж при наявності вибухових речовин.
 2. Безпека праці під час виконання задач з очистки місцевості від вибухових речовин, матеріалів, боєприпасів.

Питання та їх короткий зміст	Методичні вказівки
<p>1. Гасіння пожеж при наявності вибухових речовин.</p> <p>При пожежах на об'єктах при наявності вибухових речовин (далі – ВР) можливо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вибухи, що супроводжуються ударною хвилею, високотемпературним викидом газів (полум'я), виділенням отруйних газів, та приводять до руйнування будівель чи окремих його частин, руйнування чи пошкодження зовнішнього й внутрішнього водопроводів, стаціонарних засобів гасіння, технологічного обладнання, пожежної техніки, завалення джерел водопостачання, доріг і під'їздів до об'єкта, що горить, швидкого поширювання пожежі, а також до виникнення нових осередків пожежі та вибухів; - ураження працюючих на пожежі уламками конструкцій та ударною хвилею, а також опіки та отруєння токсичними продуктами горіння і вибуху. <p>Під час гасіння пожежі на об'єктах з наявністю ВР КГП зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - встановити загрозу вибуху та його можливі наслідки, розміри небезпечної зони, місцезнаходження та кількість ВР, а також способи їх евакуації, стан технологічного обладнання та установок пожежогасіння; - до визначення ступеню загрози вибуху, провести розвідку без установки головного пожежного автомобіля на джерело водопостачання, створити резерв, всі сили і засоби розташовувати на безпечній відстані від місця пожежі; - встановити єдиний сигнал відходу особового складу у безпечну зону у разі загрози вибуху; - організувати штаб на пожежі до якого залучити представників об'єкта; - до гасіння приступати тільки після попереднього відповідного інструктажу уповноваженими на те фахівцями об'єкта; - встановити вид вогнегасної речовини, необхідної для гасіння вибухових речовин, чи ліквідування наслідків вибуху, наявність виділення небезпечних хімічних речовин та визначення засобів захисту від них; - гасіння організувати з використанням мінімальної кількості особового складу, які перебувають в небезпечній зоні; - при отриманні інформації за результатами розвідки, або від працівників підприємства про горіння безпосередньо ВР, прийняти рішення про негайну евакуацію особового складу та техніки на безпечну відстань від місця можливого вибуху; - для гасіння використовувати розпилену воду або піну, 	<p>Під запис</p>

запобігаючи використанню компактних струменів води.

Якщо є необхідність у введенні в дію стволів "А" (лафетних), необхідно враховувати ступінь чутливості ВР до детонації від ударів компактних струменів;

- одночасно з гасінням проводити охолодження технологічного обладнання, для якого створюється загроза дії високих температур, а за можливості евакуювати ВР;

- прокласти рукавні лінії у напрямі кутів будинків і споруд, використовуючи, якщо це можливо, захисну військову техніку, захисні переносні щити тощо;

- у разі горіння твердих ВР у герметичних апаратах вжити заходів для їх інтенсивного охолодження, розгерметизації і подачі вогнегасних речовин усередину апарата, якщо це можливо і безпечно;

- передбачити резервний варіант розгортання сил і засобів від джерел водопостачання, що знаходяться поза зоною можливих ушкоджень;

- організувати розвідку та вести безперервне спостереження за змінами обстановки на пожежі, у першу чергу за оточуючими складськими приміщеннями та спорудами, що мають найбільше завантаження ВР, з метою своєчасного визначення нових меж безпечної зони та виводу за її межі особового складу та техніки;

- виставити постових з засобами гасіння для ліквідування нових осередків пожежі, що можуть виникнути під час вибуху.

2. Безпека праці під час виконання задач з очистки місцевості від вибухових речовин, матеріалів, боєприпасів

2.1 Безпеку праці під час виконання задач з очистки місцевості від вибухонебезпечних предметів визначає Інструкція по очищенню місцевості від вибухонебезпечних предметів.

2.2 Під час виконання задач очистки місцевості категорично забороняється:

- допускати скупчення особового складу під час виконання задач, відстань між ними повинна запобігати можливості групового підриву людей;

- піднімати, здвигати з місця, кидати та розбирати любі вибухонебезпечні предмети;

- знімати маскувальний шар ґрунту із знайдених мін, виймати міни з ґрунту та знешкоджувати їх шляхом видалення вибухового пристрою;

- знешкоджувати артилерійські снаряди, мінометні міни, гранати, авіабомби та інші вибухонебезпечні пристрої без спеціального на це дозволу;

- розпалювати вогнища на місцевості без попередньої

перевірки її щупом та міношукачем;

- підпалювати вибухові речовини в снарядах та мінах, що не повністю розірвалися;

- використовувати вибухові речовини та засоби підривання для вибуху не за призначенням (глушити рибу тощо);

- віддалятися без дозволу командира з розташування частини, підрозділу та відвідувати місцевість, яка підлягає розвідці та очистці від вибухонебезпечних предметів;

- розташовувати людей для відпочинку поблизу складу вибухових речовин;

- приносити до місць знаходження особового складу любі вибухонебезпечні предмети;

- курити під час розвідки місцевості, пошуку та знищення вибухонебезпечних предметів;

- працювати з вибуховими речовинами, засобами підривання на складах вибухових речовин, в житлових приміщеннях та інших місцях, не призначених для цієї мети.

2.3 Особовий склад при виконанні задач з пошуку та знищенню вибухонебезпечних предметів зобов'язаний:

- суворо дотримуватись встановленого порядку пошуку та знищення вибухонебезпечних предметів та мір застереження;

- уважно та акуратно виконувати прийоми та способи виконання задач; ясно позначати границі пророблених проходів та ділянок місцевості, на яких здійснюється пошук та знищення вибухонебезпечних предметів;

- знати причини можливих підривів під час знаходження на території колишніх бойових дій і під час пошуку та знищення вибухонебезпечних предметів, а також приймати міри до недопущення підривів.

2.4 Регулювати рух в районах пошуку та знищення вибухонебезпечних предметів, а при необхідності – припинити його, виставивши оточення і заклавши всі шляхи, які ведуть в ці райони.

2.5 Перед виходом на виконання задач обов'язково перевіряються знання особовим складом способів і прийомів пошуку та знищення вибухонебезпечних предметів, правил поведінки та мір застереження.

2.6 Знищення знайдених вибухонебезпечних предметів виконувати тільки у встановлений наказом час, суворо дотримуючись порядку та мір застереження, встановлені Інструкцією по очищенню місцевості від вибухонебезпечних предметів та Наставною для інженерних військ "Підривні роботи", видання 1969 р.

2.7. При наданні медичної допомоги постраждалому від підриву рухатись тільки по проходах або заздалегідь очищеній від

вибухонебезпечних предметів місцевості. Прохід для виносу постраждалого додатково перевіряється міношукачем і щупом, для чого командиром відділення виділяються солдати. Перша допомога постраждалому надається на проході.

2.8. У випадку підриву когось, найближчий до нього невідкладно зупиняє пошук та дотримуючись мір застереження, підходить до потерпілого та надає йому можливу допомогу. Інші з особового складу, які знаходяться в районі місця пригоди, не залишають своїх місць, чекають вказівок свого командира.

2.9 Кожний випадок підриву ретельно аналізувати та негайно приймати міри щодо усунення причин, які викликали надзвичайну подію. Обставини і причини підривів доводити до кожного з особового складу і обговорювати на нарадах офіцерського складу.

2.10. Для забезпечення безпеки місцевого населення широко оповіщати його через місцеві органи влади, друк, радіо, телебачення про небезпеку відвідування ділянок місцевості, засорених вибухонебезпечними предметами. В районі проведення очистки місцевості проводити роз'яснювальну роботу серед населення о мірах безпеки при знаходженні вибухонебезпечних предметів та при необхідності негайного оповіщення про це органам міліції або районний військовий комісаріат.

4. Закріплення вивченого матеріалу - ___5___ хв.

Питання для закріплення:

1. Обов'язки КГП.

2. Обов'язки особового складу при пошуку та знищенню вибухонебезпечних предметів.

5. Підбиття підсумків - _5_ хв.:

- вказати на питання, які вимагають підвищеної уваги;
- оголосити оцінки;
- відповісти на запитання.

Методичну розробку склав:

Викладач-методист –
начальник караулу НПРЧ

Денис МИХАЙЛОВ

Викладач-методист –
начальник караулу НПРЧ

Вадим ВЕРЖАК

Викладач-методист –
начальник караулу НПРЧ

Олександр ТОНКИХ

Викладач-методист –
начальник караулу НПРЧ

Микола ЗОЛОЧЕВСЬКИЙ